

Plenarhandling

A8-0066/2017

23.3.2017

BETÄNKANDE

om palmolja och avverkning av regnskogar
(2016/2222(INI))

Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

Föredragande: Kateřina Konečná

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING.....	19
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR UTVECKLING.....	20
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR INTERNATIONELL HANDEL.....	26
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR JORDBRUK OCH LANDSBYGDENS UTVECKLING	30
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	41
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	42

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om palmolja och avverkning av regnskogar (2016/2222(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av FN:s mål för hållbar utveckling 2015–2030,
- med beaktande av Parisavtalet från den 21:a partskonferensen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (COP21),
- med beaktande av kommissionens tekniska rapport 2013-063 om hur EU:s konsumtion påverkar avskogningen,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 oktober 2008 *Bekämpande av avskogning och skogsdegradering för att motverka klimatförändringen och minskningen av den biologiska mångfalden* (COM(2008)0645),
- med beaktande av Amsterdamförklaringen av den 7 december 2015 om eliminering av avskogning från jordbruksråvarukedjor kopplade till europeiska länder, till stöd för en fullständigt hållbar leveranskedja för palmolja senast 2020 och ett slut på den olagliga avskogningen senast 2020,
- med beaktande av den utfästelse om regeringsstöd för att göra palmoljeindustrin 100 % hållbar senast 2020 som gjorts av följande fem medlemsstater och signatarstater till Amsterdamförklaringen: Danmark, Tyskland, Frankrike, Förenade kungariket och Nederländerna,
- med beaktande av den europeiska strategin för rörlighet med låga koldioxidutsläpp från juli 2016 och förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv av den 30 november 2016 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning),
- med beaktande av den av kommissionens beställda och finansierade studien av den 4 oktober 2016 *The land use change impact of biofuels consumed in the EU: Quantification of area and greenhouse gas impacts*,
- med beaktande av rapporten *Globiom: the basis for biofuel policy post-2020*,
- med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 18/2016 om EU:s system för certifiering av hållbara biodrivmedel,
- med beaktande av Förenta nationernas konvention om biologisk mångfald,
- med beaktande av konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (Cites),
- med beaktande av det till konventionen om biologisk mångfald fogade Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser samt rimlig och rättvis fördelning

av den nytta som uppstår vid deras användning, som antogs den 29 oktober 2010 i japanska Nagoya och som trädde i kraft den 12 oktober 2014,

- med beaktande av EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020 och tillhörande halvtidsöversyn¹,
- med beaktande av sin resolution av den 2 februari 2016 om halvtidsöversyn av strategin för biologisk mångfald i EU²,
- med beaktande av Internationella naturvårdsunionens (IUCN) World Conservation Congress på Hawaii 2016 och dess förslag 066 om att minska konsekvenserna för den biologiska mångfalden av palmoljaindustrins utbredning och verksamhet,
- med beaktande av Förenta nationernas förklaring om urbefolkningars rättigheter,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet och yttrandena från utskottet för utveckling, utskottet för internationell handel och utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling (A8-0066/2017), och av följande skäl:
 - A. Europeiska unionen har ratificerat Parisavtalet och bör spela en avgörande roll för att uppnå de fastställda målen om att bekämpa klimatförändringarna och tillhandahålla miljöskydd och hållbar utveckling.
 - B. EU har bidragit stort till utformningen av de mål för hållbar utveckling som är tätt knutna till palmolja (mål 2, 3, 6, 14, 16 och 17 samt i synnerhet mål 12, 13 och 15).
 - C. Genom 2030-agendan för hållbar utveckling har EU åtagit sig att främja hållbar förvaltning av alla typer av skogar, hejda avskogningen, återställa degraderade skogar och avsevärt öka beskogningen och återbeskogningen över hela världen fram till 2020. Genom 2030-agendan har EU även åtagit sig att säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster, uppmuntra företag att införa hållbara rutiner och inbegripa information om hållbarhet i sin rapporteringscykel samt att främja hållbara rutiner för offentlig upphandling i enlighet med nationell politik och globala prioriteringar fram till 2020.
 - D. Det finns många drivkrafter bakom global avskogning, bland annat produktion av jordbruksråvaror såsom soja, nötkött, majs och palmolja.
 - E. Närmare hälften (49 %) av all tropisk avskogning under senare tid är resultatet av olaglig röjning för kommersiellt jordbruk, och denna förstörelse drivs av utländsk efterfrågan på jordbruksråvaror, däribland palmolja, nötkött, soja och träprodukter. Den olagliga omvandlingen av tropiska skogar för kommersiellt jordbruk beräknas

¹ Kommissionens meddelande *Vår livförsäkring, vårt naturkapital – en strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020* (COM(2011)244).

² Antagna texter, P8_TA(2016)0034.

producera 1,47 gigaton koldioxid varje år, vilket motsvarar 25 % av EU:s årliga utsläpp från fossila bränslen¹.

- F. De okontrollerade skogsbränderna i Indonesien och Borneo 2015 var de värsta som observerats på närmare två decennier och inträffade som ett resultat av globala klimatförändringar, förändrad markanvändning och avskogning. De extremt torra förhållandena i den berörda regionen kommer sannolikt att bli vanligare i framtiden, såvida inte samfälliga åtgärder vidtas för att förhindra bränder.
- G. Okontrollerade skogsbränder i Indonesien och Borneo har utsatt 69 miljoner människor för ohälsosamma luftföroreningar och bär skuld till tusentals förtida dödsfall.
- H. Bränderna i Indonesien är i regel ett resultat av markröjning för palmoljeodlingar och annan jordbruksanvändning. 52 % av bränderna i Indonesien under 2015 skedde på kolrika torvmarker, vilket har gjort landet till ett av dem som bidrar allra mest i hela världen till den globala uppvärmningen².
- I. Avsaknaden av korrekta kartor över palmoljekoncessioner och offentliga fastighetsregister i många producentländer gör det svårt att fastställa ansvaret för skogsbränder.
- J. Genom New York-deklarationen om skogar har EU gått med på att ”bidra till att uppnå den privata sektorns mål att avskogning vid produktion av jordbruksråvaror såsom palmolje-, soja-, pappers- och nötköttprodukter ska vara avskaffad allra senast 2020, samtidigt som många företag har ambitiösare mål”.
- K. År 2008 åtog sig EU att minska avskogningen med minst 50 % fram till 2020 och att hejda den globala förlusten av skogsarealer fram till 2030.
- L. De värdefulla tropiska ekosystemen, som inte täcker mer än 7 % av jordens yta, står under ökat tryck från avskogning. Anläggningen av palmoljeodlingar orsakar omfattande skogsbränder, uttorkning av floder, jorderosion, dränering av torvmarker, förorening av vattendrag och en total förlust av biologisk mångfald, vilket i sin tur leder till förlust av många ekosystemtjänster och på ett avgörande sätt påverkar klimatet, bevarandet av naturresurser och bevarandet av den globala miljön för dagens och framtidens generationer.
- M. Konsumtionen av palmolja och dess härledda bearbetade varor har en stor del i EU-konsumtionens inverkan på den globala avskogningen.
- N. Efterfrågan på vegetabiliska oljor överlag lär komma att öka³, och efterfrågan på palmolja kommer enligt uppskattningar att fördubblas till 2050⁴. Från 70-talet fram till

¹ Källa: *Forest Trends: Consumer Goods and Deforestation: An Analysis of the Extent and Nature of Illegality in Forest Conversion for Agriculture and Timber Plantations* (http://www.forest-trends.org/documents/files/doc_4718.pdf).

² Källa: *World Resources Institute* (<http://www.wri.org/blog/2015/10/indonesia%E2%80%99s-fire-outbreaks-producing-more-daily-emissions-entire-us-economy>).

³ <http://www.fao.org/docrep/016/ap106e/ap106e.pdf> (FAO, *World Agriculture Towards 2030/2050 – 2012 års översyn*).

⁴ http://wwf.panda.org/what_we_do/footprint/agriculture/palm_oil/ (WWF)

i dag har 90 % av den ökade palmoljaproduktionen koncentrerats till Indonesien och Malaysia. Odlingen av oljepalmer håller dessutom på att få fäste även i andra asiatiska länder men även i Afrika och Latinamerika, där nya odlingar tillkommer hela tiden och befintliga byggs ut, en situation som kommer att leda till ytterligare skador på miljön. Att ersätta palmolja med andra vegetabiliska oljor skulle dock skapa ett behov av mer odlingsmark.

- O. Den massiva användningen av palmolja beror framför allt på att produkten är billig, vilket möjliggörs av den ökade förekomsten av oljepalmsodlingar på avskogade arealer. Användningen av palmolja i livsmedelsindustrin avspeglar dessutom en massinriktad och ohållbar produktions- och konsumtionsmodell som går stick i stäv med tanken på att använda och främja ekologiska ingredienser och produkter av hög kvalitet och förenliga med nollkilometermålet.
- P. Palmolja används alltmer som biobränsle och i bearbetade livsmedel, och ungefär 50 % av de förpackade varorna innehåller numera palmolja.
- Q. Vissa företag som handlar med palmolja lyckas inte bevisa bortom varje tvivel att palmoljan i deras leveranskedja inte har något att göra med avskogning, dränering av torvmarker eller miljöföroreningar och påvisa att den har producerats med full respekt för grundläggande mänskliga rättigheter och fullgoda sociala standarder.
- R. Enligt det sjunde miljöhandlingsprogrammet är kommissionen skyldig att i en global kontext utvärdera miljökonsekvenserna av unionens konsumtion av livsmedelsprodukter och andra produkter och att vid behov utarbeta åtgärdsförslag för att ta fasta på resultaten av dessa utvärderingar, samt att överväga att utveckla en unionshandlingsplan om avskogning och skogsdegradering.
- S. Kommissionen planerar studier om avskogning och palmolja.
- T. De totala växthusgasutsläppen orsakade av palmolja relaterad förändring av markanvändningen är okända. Det är nödvändigt att förbättra de vetenskapliga bedömningarna i detta avseende.
- U. I producentländerna saknas säkra uppgifter om hur stora områden som är avsatta för godkänd eller icke godkänd odling av oljepalmer. Detta sätter redan från början käppar i hjulet på arbetet med att certifiera en hållbar palmoljaproduktion.
- V. År 2014 svarade energisektorn för 60 % av EU:s import av palmolja, varvid 46 % av den importerade palmoljan användes för transporter (sex gånger mer än 2010) och 15 % för el- och värmeproduktion.
- W. År 2020 kommer storleken på den mark som omvandlats för produktion av palmolja för biodieseländamål uppskattningsvis att uppgå till 1 Mha (miljon hektar) globalt, varav 0,57 Mha kommer att ha omvandlats i Sydostasiens primärskogar¹.

¹ Källa: Globiomstudien

(https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Final%20Report_GLOBIOM_publication.pdf).

- X. Den totala förändrade markanvändningen till följd av EU:s biobränslemandat för 2020 uppgår till 8,8 Mha, varav 2,1 Mha mark omvandlats i Sydostasien på grund av trycket från utbredningen av oljepalmsodlingar, där hälften sker på bekostnad av tropiska skogar och torvmarker.
- Y. Regnskogsavverkningen förstör de naturliga livsmiljöerna för mer än hälften av världens djurarter och mer än två tredjedelar av dess växtarter och utgör ett hot mot deras överlevnad. Regnskogar härbärgerar några av världens mest sällsynta, ofta inhemska arter, som är upptagna i Internationella naturvårdsunionens (IUCN) rödlista i kategorin akut hotade arter som anses ha varit föremål för en observerad, uppskattad, förväntad eller misstänkt nedgång i populationen storlek på över 80 % under en tioårsperiod eller en period på tre generationer. Konsumenterna i EU bör bli bättre informerade om vilka insatser som görs för att skydda dessa djur- och växtarter.
- Z. Ett flertal undersökningar avslöjar omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med anläggning och drift av palmoljeodlingar i många länder, däribland tvångsavhysningar, väpnat våld, barnarbete, skuldslageri och diskriminering av ursprungsbefolkningar.
- AA. Det finns mycket oroväckande rapporter¹ om att en betydande del av den globala produktionen av palmolja sker i strid med grundläggande mänskliga rättigheter och fullgoda sociala standarder, att barnarbete ofta förekommer och att det uppstår många markkonflikter mellan lokal- och ursprungsbefolkningar och innehavare av palmoljekoncessioner.

Allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet påminner om att ett hållbart jordbruk, livsmedelstrygghet och ett hållbart skogsbruk tillhör huvudmålen i målen för hållbar utveckling.
2. Europaparlamentet erinrar om att skogar är mycket viktiga för anpassningen till och begränsningen av klimatförändringarna.
3. Europaparlamentet noterar komplexiteten i den globala avskogningens drivkrafter, såsom markröjning för boskap och jordbruksgrödor, särskilt för att producera sojafoder för boskap i EU, liksom även palmolja, stadsutbredning, avverkning och annan intensiv jordbruksverksamhet.
4. Europaparlamentet konstaterar att 73 % av den globala avskogningen härrör från markröjning för jordbruksråvaror och 40 % från omvandling till storskaliga oljepalmodlingar med monokultur².

¹ Till exempel: *Amnesty International – The Great Palm Oil Scandal* (<https://www.amnesty.org/en/documents/asa21/5243/2016/en/>) och *Rainforest Action Network – The Human Cost of Conflict Palm Oil* (https://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/rainforestactionnetwork/pages/15889/attachments/original/1467043668/The_Human_Cost_of_Conflict_Palm_Oil_RAN.pdf?1467043668).

² *The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation*, 2013, Europeiska kommissionen, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf> (s. 56).

5. Europaparlamentet konstaterar att exploatering av palmolja inte är den enda orsaken till avskogning, då även utbredning av olaglig avverkning och demografiskt tryck bär skuld till problemet.
6. Europaparlamentet konstaterar att andra växtbaserade oljor från sojabönor, raps och andra grödor har ett mycket större miljöavtryck och kräver mycket mer omfattande markanvändning än palmolja. Parlamentet noterar att andra oljegrödor i regel medför mer intensiv användning av växtskydds- och gödselmedel.
7. Europaparlamentet noterar med oro att den globala rusningen efter mark drivs av en ökad global efterfrågan på biobränslen och råvaror och av spekulation i mark och jordbruksråvaror.
8. Europaparlamentet påminner om att EU är en stor importör av produkter från avskogning, som har förödande effekter för den biologiska mångfalden.
9. Europaparlamentet konstaterar att knappt en fjärdedel (av värdet) av alla i den internationella handeln förekommande jordbruksråvaror från olaglig avskogning har EU som destination, bland annat 27 % av all soja, 18 % av all palmolja, 15 % av allt nötkött och 31 % av allt skinn¹.
10. Europaparlamentet framhåller att EU, för att effektivt bekämpa den till konsumtionen av jordbruksråvaror kopplade avskogningen, i sina åtgärder inte bara bör titta på produktionen av palmolja utan även på alla sådana importerade jordbruksprodukter.
11. Europaparlamentet erinrar om att Malaysia och Indonesien är de främsta producenterna av palmolja, med uppskattningsvis 85–90 % av den globala produktionen, och gläder sig åt att nivåerna för Malaysias primärskog har ökat sedan 1990. Fortfarande är det dock oroväckande att den nuvarande avskogningstakten i Indonesien står för en total förlust på -0,5 % vart femte år.
12. Europaparlamentet påminner om att Indonesien sedan en tid tillbaka ligger på tredje plats i världen vad gäller utsläpp av koldioxid, samtidigt som den biologiska mångfalden minskar och flera hotade arter av vilda djur och växter håller på att utrotas.
13. Europaparlamentet erinrar om att palmolja står för ca 40 % av världshandeln med alla vegetabiliska oljor och att EU med runt 7 miljoner ton per år är den näst största importören globalt.
14. Europaparlamentet är oroat över att ungefär hälften av arealerna av olagligt avverkad skog används för produktion av palmolja avsedd för EU-marknaden.
15. Europaparlamentet konstaterar att palmolja används som ingrediens och/eller substitut i den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin på grund av sin produktivitet och sina kemiska egenskaper, exempelvis vad gäller möjligheter till enkel lagring, smältpunkt och lägre pris som råvara.

¹ Källa: FERN: *Stolen Goods The EU's complicity in illegal tropical deforestation* (http://www.fern.org/sites/fern.org/files/Stolen%20Goods_EN_0.pdf).

16. Europaparlamentet konstaterar även att palmkärnkaka används i EU för djurfoder, särskilt för gödning av mjölk- och biffkor.
17. Europaparlamentet poängterar i detta sammanhang att de sociala, hälsomässiga och miljömässiga normerna är strängare i EU.
18. Europaparlamentet är fullt på det klara med hur komplex och sammansatt frågan om palmolja är och framhåller betydelsen av att ta fram en global lösning med kollektivt ansvar från många aktörers sida. Parlamentet förordar starkt denna princip för alla inblandade i leveranskedjan, däribland EU och andra internationella organisationer, medlemsstater, finansinstitut, producentländers regeringar, ursprungs- och lokalbefolkningar, nationella och multinationella företag inblandade i produktion, distribution och bearbetning av palmolja, konsumentorganisationer och icke-statliga organisationer. Parlamentet är dessutom övertygat om att samtliga dessa aktörer med nödvändighet måste medverka genom att samordna sina insatser för att lösa de många allvarliga problemen kopplade till ohållbar produktion och konsumtion av palmolja.
19. Europaparlamentet framhåller att det finns ett delat globalt ansvar för att uppnå en hållbar palmoljeproduktion och lyfter även fram livsmedelsindustrins viktiga roll när det gäller att anskaffa hållbart producerade alternativ.
20. Europaparlamentet konstaterar att ett antal råvaruproducenter och handlare, återförsäljare och andra mellanhänder i leveranskedjan, däribland europeiska företag, har gjort åtaganden inom produktion av och handel med råvaror utan avskogning och utan omvandling av kolrika torvmarker samt med respekt för mänskliga rättigheter, öppenhet och insyn, spårbarhet, kontroller utförda av tredje part och ansvarsfulla förvaltningsrutiner.
21. Europaparlamentet inser att bevarandet av regnskogen och den biologiska mångfalden är av yttersta betydelse för jordens och mänsklighetens framtid, men framhåller att bevarandeinsatserna bör kombineras med politiska styrmedel för landsbygdsutveckling för att förebygga fattigdom och stödja sysselsättning för småjordbruksbefolkningar i de berörda områdena.
22. Europaparlamentet anser att insatser för att hejda avskogningen måste inbegripa lokal kapacitetsuppbyggnad, tekniskt bistånd, utbyte av bästa praxis mellan grupper samt stöd för att hjälpa småbrukare att utnyttja sin befintliga odlingsmark på effektivast möjliga sätt utan att tillgripa mer skogsomvandling. Parlamentet framhåller i detta sammanhang agroekologiska metoders stora potential att maximera ekosystemens funktioner genom blandade tekniker för odling, skogsjordbruk och permakultur med stor mångfald utan att göra sig beroende av insatsvaror eller tillämpa monokultur.
23. Europaparlamentet konstaterar att odling av palmolja kan bidra positivt till länders ekonomiska utveckling och erbjuda bärkraftiga ekonomiska möjligheter för jordbrukare, förutsatt att det sker på ett ansvarsfullt och hållbart sätt och att det fastställs stränga villkor för hållbar odling.
24. Europaparlamentet noterar att det finns olika typer av frivilliga certifieringssystem, såsom RSPO, ISPO och MSPO, och välkomnar deras roll i främjandet av en hållbar palmoljeodling. Parlamentet konstaterar emellertid att hållbarhetskriterierna för dessa

standarder är föremål för kritik, särskilt med avseende på ekologisk och social integritet. Parlamentet poängterar att förekomsten av olika system är förvirrande för konsumenterna och att det slutgiltiga målet bör vara att utveckla ett enda certifieringssystem som skulle göra hållbart producerad palmolja mer synlig för konsumenterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att ett sådant certifieringssystem garanterar att bara hållbart producerad palmolja kommer in på EU:s marknad.

25. Europaparlamentet konstaterar att våra partner utanför EU också måste göras mer medvetna om sin roll i hanteringen av frågor om hållbarhet och avskogning, bland annat i fråga om sina anskaffningsmetoder.

Rekommendationer

26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att respektera EU:s internationella åtaganden, bland annat från COP21, FN:s skogsforum (UNFF)¹, FN:s konvention om biologisk mångfald (UNCBD)², New York-deklarationen om skogar och det hållbara utvecklingsmålet att hejda avskogningen senast 2020³.
27. Europaparlamentet noterar potentialen i initiativ såsom New York-deklarationen om skogar⁴, vars syfte är att bidra till uppnåendet av den privata sektorns mål att avskogning från produktion av jordbruksråvaror såsom palmolja, soja, papper och nötkött ska vara avskaffad senast 2020. Parlamentet konstaterar att vissa företag har ambitiösare mål, men samtidigt som 60 % av de företag som är sysselsatta med palmolja har anammat sådana initiativ är hittills bara 2 % i stånd att spåra palmoljan de handlar med tillbaka till dess ursprung⁵.
28. Europaparlamentet noterar livsmedelsindustrins ansträngningar och framsteg när det gäller att anskaffa certifierad hållbar palmolja (CSPO). Parlamentet uppmanar alla industrisektorer som använder palmolja att öka ansträngningarna att anskaffa CSPO.
29. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och alla medlemsstater som ännu inte har gjort det att visa sitt engagemang för att arbeta för ett EU-omfattande nationellt åtagande om att 100 % av den anskaffade palmoljan ska vara certifierat hållbar senast 2020, bland annat genom att underteckna och genomföra Amsterdamförklaringen om eliminering av avskogning från jordbruksråvarukedjor kopplade till europeiska länder, och för att arbeta för ett industriåtagande, bland annat genom att underteckna och genomföra Amsterdamförklaringen till stöd för en fullständigt hållbar leveranskedja för palmolja senast 2020.
30. Europaparlamentet uppmanar palmoljeodlande företag att följa Bangkokavtalet om ett enhetligt sätt att fullgöra åtagandena att avstå från avskogning samt att tillämpa ”High Carbon Stock”-ansatsen, som hjälper till att fastställa områden som lämpar sig för

¹ Slutsatserna från FN:s skogsforum.

² FN:s konvention om biologisk mångfald, Aichimålen: <https://www.cbd.int/sp/targets/>

³ Mål för hållbar utveckling, artikel 15.2, målet att hejda avskogningen
<https://sustainabledevelopment.un.org/sdg15>

⁴ FN:s klimattoppmöte 2014

⁵ <http://forestdeclaration.org/wp-content/uploads/2015/09/2016-NYDF-Goal-2-Assessment-Report.pdf>

palmoljeodling, såsom degraderad mark med dålig förmåga att lagra koldioxid och med litet naturvärde.

31. Europaparlamentet uppmanar EU att stå fast vid sina åtaganden, intensifiera de pågående förhandlingarna om de frivilliga Flegt-partnerskapsavtalen och se till att de slutliga avtalen omfattar timmer som härrör från omvandling av skogar till följd av utveckling av palmoljeodlingar. Parlamentet framhåller behovet av att se till att dessa avtal är förenliga med folkrätten och internationella åtaganden om miljöskydd, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling och att de leder till adekvata åtgärder för bevarande och hållbar förvaltning av skogar, däribland skydd av lokal- och ursprungsbefolkningarnas rättigheter. Parlamentet konstaterar att ett liknande förhållningssätt även skulle kunna intas för att säkerställa ansvarsfulla leveranskedjor för palmolja. Parlamentet föreslår att EU:s politik för palmoljesektorn ska ta fasta på Flegt-principerna om flerpartsdialog och hantering av djupt rotade förvaltningsproblem i producentländerna samt understödjande EU-importpolitik. Dessa åtgärder skulle kunna leda fram till förbättrade kontroller av palmindustrin i destinationsländerna.
32. Europaparlamentet konstaterar att en viktig beståndsdel är samarbete med producentländer genom utbyte av information om hållbar och ekonomiskt lönsam utveckling och affärspraxis. Parlamentet stöder producentländerna i deras ansträngningar att utveckla hållbara metoder som kan bidra till att förbättra levnadsvillkoren och ekonomin i dessa länder.
33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra utbyte av bästa praxis om insyn och samarbete mellan regeringar och företag som använder palmolja och att tillsammans med medlemsstaterna samarbeta med tredjeländer för att utforma och införa nationella lagar och respektera befolkningsgruppers hävdvunna markrättigheter som säkerställer skydd för skogar och skogsbefolkningar och deras utkomstmöjligheter.
34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera behovet av mekanismer för att komma till rätta med omvandlingen av skogar till kommersiella jordbruk inom ramen för Flegt-handlingsplanen om ett frivilligt partnerskapsavtal, och att ytterligare stärka organisationer i det civila samhället och ursprungsbefolkningar samt markägande jordbrukare i denna process.
35. Europaparlamentet uppmanar EU att som komplement till de frivilliga partnerskapsavtalen utforma lagstiftning med anknytning till frivilliga partnerskapsavtal om palmolja enligt mönster från EU:s timmerförordning, som inbegriper både företag och finansinstitut. Parlamentet konstaterar att EU har reglerat leveranskedjorna för timmer, fisk och konfliktmineraler men ännu inte leveranskedjor för jordbruksråvaror förenade med skogsrelaterade risker. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att öka ansträngningarna att tillämpa timmerförordningen för att förbättra kunskaperna om dess verkan och utträna om den kan fungera som modell för en ny EU-rättsakt avsedd att förhindra saluföring av icke hållbart producerad palmolja i EU.
36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i samarbete med alla berörda parter från både den offentliga och den privata sektorn inleda informationskampanjer och förse konsumenterna med utförlig information om de positiva miljömässiga, sociala och politiska följderna av hållbar palmoljeproduktion. Parlamentet uppmanar kommissionen

att se till att information om att en produkt är hållbart producerad tillhandahålls konsumenterna genom ett omedelbart igenkännbart tecken för alla produkter som innehåller palmolja, och rekommenderar starkt att detta tecken placeras på produkten eller förpackningen eller görs lättillgängligt genom tekniska lösningar.

37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att samarbeta nära med andra betydande konsumenter av palmolja, såsom Kina, Indien och producentländerna, för att öka deras medvetenhet och undersöka gemensamma lösningar på problemet med tropisk avskogning och skogsdegradering.
38. Europaparlamentet ser fram emot kommissionens studier om avskogning och palmolja, som är tänkta att läggas fram så snart som möjligt efter att de inkommit.
39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla fullständiga uppgifter om import, användning och konsumtion av palmolja i Europa.
40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att intensifiera sin forskning för att få fram information om den europeiska konsumtionens och de europeiska investeringarnas inverkan på avskogning, sociala problem, hotade arter och miljöföroreningar i tredjeländer, och att vädja till handelspartner utanför EU att följa efter.
41. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla teknik och att lägga fram en konkret handlingsplan, bland annat informationskampanjer, för att begränsa den europeiska konsumtionens och de europeiska investeringarnas inverkan på avskogningen i tredjeländer.
42. Europaparlamentet medger att befintliga certifieringssystem lämnar ett positivt bidrag men beklagar att varken RSPO, ISPO, MSPO eller något av de andra större erkända certifieringssystem verkligen förbjuder sina medlemmar att omvandla regnskogar eller torvmarker till palmodlingar. Parlamentet anser därför att dessa större certifieringssystem misslyckas med att verkligen begränsa växthusgasutsläppen i samband med anläggning och drift av odlingar och således inte heller har lyckats förhindra omfattande bränder i regnskogar och torvmarker. Kommissionen uppmanas även att säkerställa oberoende granskning och övervakning av dessa certifieringssystem för att garantera att den palmolja som släpps ut på EU-marknaden uppfyller alla nödvändiga krav och är hållbart producerad. Frågan om hållbarhet inom palmoljesektorn kan inte enbart lösas genom frivilliga åtgärder och strategier, utan palmoljeföretag bör även omfattas av bindande regler och ett obligatoriskt certifieringssystem.
43. Europaparlamentet uppmanar EU att införa hållbarhetsminimikriterier för palmolja, och produkter som innehåller palmolja, som kommer in på EU:s marknad och därigenom se till att palmolja i EU
 - varken direkt eller indirekt har gett upphov till degradering av ekosystem, såsom avskogning av primär- och sekundärskogar och förstörelse eller degradering av torvmarker eller andra ekologiskt värdefulla livsmiljöer, och inte förorsakar förlust av biologisk mångfald, först och främst av alla hotade djur- och växtarter,

- inte har gett upphov till ändrade markförvaltningsmetoder som påverkar miljön negativt,
 - inte har gett upphov till ekonomiska, sociala och miljömässiga problem och konflikter, i synnerhet problem med barnarbete, tvångsarbete, markrofferi och avhysning av ursprungs- eller lokalbefolkningar,
 - till fullo respekterar grundläggande mänskliga och sociala rättigheter och är helt förenlig med fullgoda sociala och arbetsrättsliga standarder avsedda att garantera arbetstagarnas säkerhet och välbefinnande,
 - innebär att småodlare av palmolja kan integreras i certifieringssystemet och ta skälig del av intäkterna,
 - odlas på odlingar som drivs med modern agroekologisk teknik för att driva på omställningen till hållbara jordbruksmetoder och på så vis minska de negativa miljömässiga och sociala effekterna.
44. Europaparlamentet noterar att det redan finns kraftfulla standarder för ansvarsfull palmoljeproduktion, bland annat de som utvecklats av Innovationsgruppen för palmolja (Palm Oil Innovation Group, POIG), men att de ännu inte tillämpas på bred front av företag och certifieringssystem, med undantag för RSPO Next.
45. Europaparlamentet noterar betydelsen av att alla aktörer i hela leveranskedjan kan skilja mellan hållbara respektive icke hållbara källor till palmolja och dess rester och biprodukter. Vidare är det viktigt att råvarorna kan spåras och att öppenhet och insyn råder i alla led i leveranskedjan.
46. Europaparlamentet uppmanar EU att ta fram ett bindande regelverk för att säkerställa att alla leveranskedjor för importörer av jordbruksråvaror kan spåras tillbaka till råvarans ursprung.
47. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka spårbarheten för palmolja som importeras till EU och att, fram till dess att det gemensamma certifieringssystemet börjar tillämpas, överväga att tillämpa skilda tullsatsordningar som på ett mer korrekt speglar de verkliga kostnaderna i fråga om miljöpåverkan. Parlamentet uppmanar kommissionen att även överväga att införa och tillämpa icke-diskriminerande tullrelaterade och icke-tullrelaterade hinder baserade på palmoljans koldioxidavtryck. Parlamentet vill att principen om att förorenaren betalar ska tillämpas fullt ut i samband med avskogning.
48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tydligt fastställa påföljder för bristande efterlevnad och samtidigt upprätthålla handelsförbindelserna med tredjeländer.
49. Europaparlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att initiera en reform av nomenklaturen för Världstullorganisationens (WCO) harmoniserade system (HS) som skulle möjliggöra en åtskillnad mellan certifierade hållbara och ohållbara palmoljor och palmoljederivat.

50. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utan dröjsmål inbegripa bindande åtaganden i kapitlet om hållbar utveckling i sina avtal om handel och utvecklingssamarbete i syfte att förebygga avskogning, i synnerhet en garanti mot avskogning i handelsavtal med producentländer, och i syfte att tillhandahålla kraftfulla och genomförbara åtgärder för att bekämpa icke hållbara skogsbruksmetoder i producentländer.
51. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att inrikta sig på utveckling av styrmedel som gör att frågan om miljöskydd på ett bättre sätt kan införlivas i utvecklingssamarbetet. På detta vis kan man se till att utvecklingsverksamheten inte ger upphov till oförutsedda ekologiska problem utan i stället verkar i synergi med skyddsverksamheten.
52. Europaparlamentet konstaterar att svaga fastighetsregistersystem i producentländerna allvarligt hindrar kontrollen av palmoljeodlingarnas utbredning och begränsar småbrukarnas möjligheter att få de lån de behöver för att göra sina odlingar mer hållbara. Parlamentet konstaterar att en förstärkning av förvaltningen och skogsinstitutionerna på lokal och nationell nivå är en förutsättning för en verksam miljöpolitik. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge tekniskt och finansiellt stöd till producentländerna för att stärka deras fastighetsregistersystem och förbättra palmoljeodlingarnas miljöhållbarhet. Parlamentet konstaterar att kartläggning av mark i producentländerna, även genom satellit teknik och geospatial teknik, är det enda sättet att bokföra oljepalmskoncessioner och införa riktade strategier för nybeskogning, återbeskogning och ekologiska korridorer. Parlamentet uppmanar kommissionen att hjälpa producentländerna med att införa program för att förebygga skogsbränder.
53. Europaparlamentet stöder den indonesiska regeringens nyligen införda moratorium för torvmarker, som ska förhindra utbredningen av odlingar på beskogade torvmarker. Parlamentet stöder inrättandet av en myndighet för återställande av torvmarker i syfte att återställa 2 miljoner hektar branddrabbade torvmarker.
54. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att i dialogen med dessa länder ställa sig bakom behovet av att frysa de för sådana odlingar avsatta arealerna, och även föreskriva ett moratorium för nya koncessioner, till skydd för det som återstår av regnskogarna.
55. Europaparlamentet är mycket oroat över att markaffärer kan bryta mot principen om lokalbefolkningens fria, på förhand inhämtade och välinformerade samtycke som fastslås i ILO-konvention 169. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att se till att EU-baserade investerare fullt ut uppfyller internationella standarder om ansvarsfulla och hållbara investeringar i jordbruk, framför allt FAO-OECD:s vägledning om ansvarsfulla leveranskedjor inom jordbruket, FAO:s frivilliga riktlinjer om besittningsrätt till mark, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Parlamentet understryker behovet av åtgärder för att offer för företags överträdelser ska kunna få kompensation.
56. Europaparlamentet uppmanar därför berörda myndigheter i ursprungsländerna att respektera de mänskliga rättigheterna, däribland skogsinvånarens markrättigheter, och att stärka de miljömässiga, sociala och hälsomässiga åtagandena under iakttagande av de

frivilliga riktlinjerna om besittningsrätt till mark utfärdade av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO)¹.

57. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen EU att stödja mikroföretag, småföretag och familjebaserade lokala företag på landsbygden och att främja nationell och lokal laglig registrering av egendom eller innehav av mark.
58. Europaparlamentet framhåller den låga avskogningstakten för urbefolkningars mark med säkrade hävdvunna system för besittningsrätt och resursförvaltning, som har stor potential att åstadkomma kostnadseffektiva utsläppsminskningar och säkerställa globala ekosystemtjänster. Parlamentet vill att internationella klimat- och utvecklingsfonder utnyttjas för att säkra urbefolkningars mark och stödja urbefolkningar som investerar för att skydda sin mark.
59. Europaparlamentet påminner om att fattiga kvinnor på landsbygden är särskilt beroende av skogsresurser för sitt uppehälle. Parlamentet framhåller behovet av att jämställdhetsintegrera nationella skogspolitiska åtgärder och myndigheter för att främja exempelvis lika möjligheter för kvinnor att äga mark och andra resurser.
60. Europaparlamentet erinrar kommissionen om dess meddelande *Bekämpande av avskogning och skogsdegradering för att motverka klimatförändringen och minskningen av den biologiska mångfalden*², som betonar ett helhetsgrepp på tropisk avskogning med hänsyn till alla de faktorer som driver avskogning, däribland palmoljaproduktion. Parlamentet erinrar kommissionen om dess mål i COP21-förhandlingarna att hejda minskningen av världens skogstäckelse senast 2030 och att minska den totala tropiska avskogningen med minst 50 % senast 2020 i förhållande till nuvarande nivåer.
61. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att skynda på med utarbetandet av en EU-handlingsplan om avskogning och skogsdegradering som innehåller konkreta regleringsåtgärder för att se till att inga leveranskedjor och finansiella transaktioner med koppling till EU medför avskogning och skogsdegradering, i enlighet med det sjunde miljöhandlingsprogrammet, samt en EU-handlingsplan om palmolja. Parlamentet uppmanar kommissionen att anta en enda, gemensam definition av ”nollavskogning”.
62. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna och kommissionen att ta fram en definition av skog som inkluderar biologisk, social och kulturell mångfald för att förhindra markrofferi och förstörelse av tropiska skogar till följd av stora monokulturer av palmolja, eftersom det skulle äventyra EU:s klimatåtaganden. Parlamentet betonar behovet av att prioritera inhemska arter och därmed skydda ekosystem, livsmiljöer och lokalbefolkningar.
63. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en EU-handlingsplan om ansvarsfullt företagande.
64. Europaparlamentet insisterar på att utvecklingsbanker bör se till att deras bestämmelser för socialt skydd och miljöskydd är bindande och helt i linje med internationell

¹ FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations frivilliga riktlinjer för ansvarsfull förvaltning av markinnehav, fiskeri och skog inom ramen för nationell livsmedelstrygghet, Rom 2012, <http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf>

² Kommissionens meddelande av den 17 oktober 2008 (COM(2008)0645).

människorättslagstiftning. Parlamentet efterlyser ökad transparens i privata och statliga finansinstituts finansiering.

65. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa obligatoriska krav om främjande av hållbart producerad palmolja i alla nationella förfaranden för offentlig upphandling.
66. Europaparlamentet noterar med oro att det kommersiella jordbruket fortsätter att vara en viktig faktor bakom den globala avskogningen och att runt hälften av all tropisk avskogning sedan 2000 har berott på den olagliga omvandlingen av skog till kommersiella jordbruk, som också kan innebära en konfliktrisk. Parlamentet efterlyser mer samordning av politiken för skogsbruk, kommersiellt jordbruk, markanvändning och landsbygdsutveckling för att uppnå målen för hållbar utveckling och fullgöra klimatåtagandena. Parlamentet betonar behovet av en konsekvent politik för utveckling även på detta område, även vad gäller EU:s politik för förnybar energi.
67. Europaparlamentet uppmärksammar problemen med markkoncentrationsprocesser och förändrad markanvändning som uppstår då monokulturer såsom palmoljeodlingar skapas.
68. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja ytterligare forskning om hur växthusgasutsläppen påverkas av ändrad markanvändning, däribland avskogning och produktion av bioenergi.
69. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föregå med gott exempel inför andra länder genom att i EU:s lagstiftning upprätta redovisningsregler för växthusgasutsläpp från brukade våtmarker och för ändrad markanvändning i fråga om våtmarker.
70. Europaparlamentet noterar effekterna av stora oljepalmmonokulturer, som ökar förekomsten av skadegörare, vattenföroreningar från jordbrukskemikalier och markerosion och påverkar kolsänkorna och ekologin i hela regionen, vilket hindrar djurarters migration.
71. Europaparlamentet konstaterar att den senaste forskningen påvisar att skogsjordbruk med polykultur för oljepalmodlingar kan medföra kombinerade fördelar i fråga om biologisk mångfald, produktivitet och positiva sociala resultat.
72. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att skapa samstämmighet och främja synergier mellan den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) och annan EU-politik och se till att politiken bedrivs på ett sätt som är förenligt med program avsedda att motverka avskogning i utvecklingsländer, såsom REDD. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att GJP-reformen varken direkt eller indirekt leder till vidare avskogning och att den stöder målet att få slut på den globala avskogningen. Vidare uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att se till att miljöproblem kopplade till palmoljerelaterad avskogning även hanteras utifrån målen i EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020, som bör utgöra en integrerad del av unionens yttre åtgärder på detta område.

73. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ge stöd åt organisationer som inriktar sig på främst *in situ*- men även *ex situ*-skydd av alla djurarter som drabbats av förlust av livsmiljöer till följd av avskogning för palmoljaändamål.
74. Europaparlamentet efterlyser mer forskning om hållbart foder på EU-nivå för att det ska utvecklas alternativ till oljepalmprodukter för det europeiska jordbruket.
75. Europaparlamentet konstaterar att 70 % av de biobränslen som förbrukas i EU odlas eller produceras i EU, och av de biobränslen som importeras till EU är 23 % palmolja, främst från Indonesien, och 6 % soja¹.
76. Europaparlamentet konstaterar att efterfrågan på biobränsle i EU har indirekta effekter förenade med förstörelse av tropiska skogar.
77. Europaparlamentet konstaterar att biobränslen härledda ur grödor, när indirekt ändring av markanvändning tas med i beräkningen, i vissa fall till och med kan leda till en nettoökning av växthusgasutsläppen, t.ex. när man bränner livsmiljöer som innehåller stora mängder bundet kol, såsom tropiska skogar och torvmarker. Parlamentet är bekymrat över att konsekvenserna av indirekt ändrad markanvändning inte omfattas av kommissionens bedömning av frivilliga system.
78. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna att, som ett led i reformen av direktivet om förnybar energi, i det frivilliga systemet inkludera särskilda kontrollförfaranden med avseende på konflikter om besittningsrätt till mark, tvångsarbete/barnarbete, dåliga arbetsförhållanden för jordbrukare och hälso- och säkerhetsrisker. Parlamentet uppmanar även EU att ta hänsyn till konsekvenserna av indirekt ändrad markanvändning och att inkludera krav i fråga om socialt ansvar i reformen av direktivet om förnybar energi.
79. Europaparlamentet vill att det i EU:s politik för biobränslen införs effektiva hållbarhetskriterier som skyddar mark av stort värde för den biologiska mångfalden, stora kollager och torvmarker och som inbegriper sociala kriterier.
80. Europaparlamentet har tagit del av Europeiska revisionsrättens senaste rapport² med en analys av de befintliga certifieringssystemen för biodrivmedel, i vilken revisionsrätten fann att dessa system saknar viktiga hållbarhetsaspekter, som att de inte beaktar efterfrågans indirekta effekter, saknar verifiering och inte kan garantera att certifierade biodrivmedel inte orsakar avskogning och därtill kopplade socioekonomiska återverkningar. Parlamentet är medvetet om frågetecknen kring insynen i samband med utvärderingen av certifieringssystemen. Parlamentet uppmanar kommissionen att förbättra insynen i hållbarhetssystemen, bland annat genom att utarbeta en lämplig förteckning över de aspekter som bör granskas, såsom årsrapporter och möjlighet att begära granskning utförd av en oberoende tredje part. Parlamentet anser även att kommissionen bör ha förstärkta befogenheter att verifiera och övervaka systemen, rapporterna och aktiviteterna.

¹ Eurostat – *Supply, transformation and consumption of renewable energies*, årsuppgifter (nrg_107a), Globiomstudien *The land use change impact of biofuels consumed in the EU*, 2015, och <http://www.fediol.be/>.

² Källa: Europeiska revisionsrätten: *Certifiering av biodrivmedel: brister när det gäller erkännandet av och tillsynen över systemet* (<http://www.eca.europa.eu/sv/Pages/NewsItem.aspx?nid=7171>).

81. Europaparlamentet begär att domstolens relevanta rekommendationer ska genomföras, enligt vad kommissionen enats om.
82. Europaparlamentet noterar med oro att 46 % av all palmolja som importeras av EU är avsedd för produktion av biobränslen, vilket kräver användning av ungefär en miljon hektar tropisk mark. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för att vegetabiliska oljor som driver på avskogningen, däribland palmolja, ska fasas ut som beståndsdel i biobränslen, helst till 2020.
83. Europaparlamentet konstaterar att enbart ett förbud mot eller utfasning av palmolja kan leda till att tropiska vegetabiliska ersättningsoljor används för produktion av biobränslen, som med all sannolikhet skulle odlas i samma ekologiskt känsliga områden som palmolja och som kan ha mycket större inverkan på den biologiska mångfalden, markanvändningen och växthusgasutsläppen än vad palmolja har. Parlamentet rekommenderar att man försöker hitta och främja mer hållbara alternativ till biobränslen, såsom europeiska oljor producerade av raps och solrosfrön som odlats inhemskt.
84. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att samtidigt stödja vidareutveckling av andra och tredje generationens biobränslen för att minska risken för indirekt ändring av markanvändning inom unionen och stimulera övergången till avancerade biobränslen i enlighet med direktiv (EU) 2015/1513 och i överensstämmelse med unionens ambitioner om en cirkulär ekonomi, resurseffektivitet och utsläppsnål rörlighet.
85. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen samt medlemsstaternas regeringar och parlament.

MOTIVERING

Europeiska kommissionen säger följande om hållbar utveckling: ”Hållbar utveckling är att tillgodose behoven hos dagens generation utan att äventyra behoven hos kommande generationer. Visionen om en progressiv och långsiktig utveckling av det mänskliga samhället är en av EU:s grundbultar och måste därför vara en aspekt av vårt beslutsfattande även i fall som problematiken kring palmolja.”

Det är inte ens 20 år sedan palmolja blev den mest använda oljan i hela världen, men även en av orsakerna till den omfattande förstörelsen av diversifierade ekosystem i tropikerna. På grund av denna handelsvara har öarna Sumatra och Borneo i Indonesien upplevt en avskogning som gått till historien som den snabbaste under mänsklighetens existens. Genom det osedvanligt snabba uppsvinget i denna industrisektor har man dessvärre inte uppmärksammat alla faror förenade med anläggningen av monokulturplantager. Med tiden har det framgått att riskerna underskattats, och den överdrivna, i det närmaste oreglerade odlingen av denna gröda är nu förenad med negativa konnotationer.

De tropiska ekosystemen, särskilt regnskogarna, som endast utgör 7 % av världens vegetation, är under större tryck än någonsin förr under mänsklighetens historia. Det är inte bara värdefull vegetation som går förlorad utan även många djurarter som i vissa fall inte ens upptäckts ännu. Palmoljeodlingens inverkan begränsar sig emellertid inte bara till regnskogarna. Även angränsande marina ekosystem är satta under ett växande tryck och det uppstår oåterkalleliga grundvattenförluster, uttorkning av floder, omfattande bränder i tropiska skogar och torvmarker och allmänna klimatförändringar i de berörda områdena, och därigenom även globala klimatförändringar. Dessa förändringar påverkar inte bara det tropiska djur- och växtlivet utan även lokalbefolkningar vars liv är nära kopplade till dessa ekosystem. På så vis blir palmolja en utlösande faktor för många sociala och ekonomiska konflikter. Förändringarna uppenbarar sig i en oroväckande takt och kräver därför en omedelbar reaktion.

Europeiska unionen är den tredje största avsättningsmarknaden för palmolja och medverkar därmed i hög utsträckning till händelserna i tropiska länder där palmolja odlas. De europeiska finansinstituten tillhör dessutom de största investerarna i denna sektor och ansvarar därför även för hur deras resurser hanteras. Det måste nämnas att det är många aktörer som har del i de uppkomna problemen och att dessa alltså bär ett gemensamt ansvar. EU och dess medlemsstater är några av aktörerna och bör som sådana ta sitt ansvar och vidta åtgärder som leder till en förbättring av dagens kritiska situation.

FN har utarbetat en åtgärdsplan för hållbar utveckling fram till 2030 och tar i denna upp 17 centrala punkter som man vill realisera inom denna tidsram. Problematiken kring palmolja rör samtliga 17 punkter men har särskilt stor koppling till punkterna 2, 3, 6, 14, 16 och 17 samt i all synnerhet punkterna 12, 13 och 15. Detta illustrerar bara vilken grundläggande fråga palmolja är och varför det är nödvändigt att omgående ta tag i problematiken och söka tillfredsställande, långsiktiga lösningar.

2.3.2017

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR UTVECKLING

till utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

över palmolja och avverkning av regnskogar
(2016/2222(INI))

Föredragande av yttrande: Heidi Hautala

FÖRSLAG

Utskottet för utveckling uppmanar utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet påminner om att ett hållbart jordbruk, livsmedelstrygghet och ett hållbart skogsbruk tillhör huvudmålen i målen för hållbar utveckling. Parlamentet noterar med oro att palmolja har stor del i avskogningen, särskilt i Malaysia, Indonesien, Papua Nya Guinea, Liberia, Kamerun, Republiken Kongo, Colombia och Peru. Parlamentet påminner om att skogarna är mycket viktiga för anpassningen till och begränsningen av klimatförändringarna.
2. Europaparlamentet understryker den låga avskogningstakten av mark tillhörande urbefolkningar, med säkrade allmänt erkända system för besittningsrätt och resursförvaltning som har stor potential att åstadkomma kostnadseffektiva utsläppsminskningar och bevara globala ekosystemtjänster. Parlamentet vill att internationella klimat- och utvecklingsfonder utnyttjas för att bevara den mark som tillhör urbefolkningar och stödja de urbefolkningar som investerar för att skydda sin mark.
3. Europaparlamentet påminner om att fattiga kvinnor på landsbygden är särskilt beroende av skogsresurser för sitt uppehälle. Parlamentet betonar behovet av att jämställdhetsintegrera den nationella skogspolitiken och de nationella skogsmyndigheterna, för att främja exempelvis lika tillgång för kvinnor till ägande av mark och andra resurser.
4. Europaparlamentet noterar med oro att det kommersiella jordbruket fortsätter att vara en viktig faktor bakom den globala avskogningen och att runt hälften av all tropisk avskogning sedan 2000 har berott på den olagliga omvandlingen av skog till kommersiella jordbruk som också kan innebära en konfliktrisk. Parlamentet efterlyser mer samordning inom skogs-, jordbruks-, markanvändnings- och

landsbygdsutvecklingspolitiken för att uppnå målen för hållbar utveckling och fullgöra klimatåtagandena. Parlamentet betonar behovet av en konsekvent politik för utveckling även på detta område, inklusive för EU:s förnybara energipolitik.

5. Europaparlamentet noterar med oro att den globala rusningen efter mark drivs av en ökad global efterfrågan på biobränslen och råvaror, och av spekulationer i mark och jordbruksvaror. Parlamentet framhåller Europeiska revisionsrättens slutsats i dess rapport nr 18/2016 om att EU:s certifieringssystem för hållbara biobränslen inte är helt tillförlitligt. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna att som en del av reformen av direktivet om förnybar energi inkludera särskilda förfaranden i sina frivilliga system för att kontrollera att certifieringen inte medför konsekvenser såsom konflikter om besittningsrätt till mark, tvångsarbete/barnarbete, dåliga arbetsförhållanden för jordbrukare och hälso- och säkerhetsrisker. Parlamentet uppmanar även EU att ta hänsyn till konsekvenserna av indirekt ändrad markanvändning och att inkludera krav på socialt ansvar i reformen av direktivet om förnybar energi.
6. Europaparlamentet betonar den nyckelroll som palmoljaproduktionen spelar för de palmoljaproducerande ländernas ekonomier, som en värdefull källa till både inkomst och sysselsättning.
7. Europaparlamentet erinrar kommissionen om dess meddelande av den 17 oktober 2008 *Bekämpande av avskogning och skogsdegradering för att motverka klimatförändringen och minskningen av den biologiska mångfalden* (COM(2008)0645), där ett helhetsgrepp på tropisk avskogning betonas, med beaktande av alla de faktorer som driver avskogning, däribland palmoljaproduktion. Parlamentet erinrar kommissionen om dess mål i FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) att senast 2030 stoppa minskningen av världens skogstäckning och att minska den totala tropiska avskogningen med minst 50 % senast 2020 i förhållande till nuvarande nivåer.
8. Europaparlamentet vill att palmoljaproducerande länder ges stöd när det gäller att utarbeta och verkställa relevant inhemsk politik och lagstiftning som syftar till att minimera industrins konsekvenser för avskogningen, ekosystemet och naturarvet.
9. Europaparlamentet uppmanar EU att ta fram ett bindande regelverk för att säkerställa att alla leveranskedjor för importörer av jordbruksvaror kan spåras tillbaka till råvarans ursprung.
10. Europaparlamentet påminner om att Malaysia och Indonesien är de främsta producenterna av palmolja, med uppskattningsvis 85–90 % av den globala produktionen, och gläder sig åt att nivåerna för Malaysias primärskog ökat sedan 1990, men är fortsatt oroat över att den nuvarande avskogningstakten i Indonesien står för en total förlust på –0,5 % vart femte år.
11. Europaparlamentet påminner om att EU är en stor importör av varor från avskogning, som har förödande effekter för den biologiska mångfalden. Parlamentet vill se ett omedelbart stopp av EU-bidrag till biobränslen från livsmedelsgrödor och en utfasning av de bränslen som inte kan uppnå EU:s samtliga klimat- och energimål för 2030, särskilt biodiesel som har skapat en ohållbar efterfrågan på palmolja. Parlamentet betonar behovet av att förbättra tillförlitligheten hos frivilliga certifieringssystem, såsom RSPO (*Round Table on Sustainable Palm Oil*), för att på bättre sätt få bukt med

markrofferi, inklusive vattenrofferi och kränkningar av mänskliga rättigheter. Parlamentet uttrycker djup oro över att ett flertal undersökningar har avslöjat omfattande kränkningar av grundläggande mänskliga rättigheter i samband med anläggning och drift av palmoljeplantager i många länder, däribland tvångsavhysningar, väpnat våld, barnarbete, skuldslaveri och diskriminering av urbefolkningar.

12. Parlamentet uppmanar kommissionen att anta bindande regler för leveranskedjor för importörer av jordbruksråvaror, i syfte att säkerställa en fullständigt hållbar leveranskedja för palmolja senast 2020, i linje med Amsterdamförklaringen om palmolja. Parlamentet efterlyser framför allt en lämplig och obligatorisk ram för tillbörlig aktsamhet samt spårbarhetsmekanismer genom hela leveranskedjan i linje med globalt antagna bästa standarder och med hänsyn till den konfliktrisk som palmoljeråvaror innebär. Parlamentet uppmanar EU att engagera viktiga aktörer såsom Indien och Kina för att stärka en ansvarsfull och hållbar produktion av palmolja.
13. Europaparlamentet betonar vikten av att förbättra de villkor enligt vilka palmolja produceras genom att stödja befintliga certifieringssystem, säkerställa att de är lättillgängliga för små och medelstora företag och lättbegripliga för konsumenter, samt att garantera att palmoljan producerats i enlighet med riktlinjer för hållbarhet, inbegripet kravet på att produkten faktiskt kan spåras under hela leveranskedjan på ett transparent sätt.
14. Europaparlamentet uppmärksammar att livsmedelsindustrin använder en stor andel av den producerade palmoljan vid sidan av biobränsleindustrin. Parlamentet uppmanar EU att skapa incitament för att sträva efter en 100-procentig användning av hållbar palmolja i Europa senast 2020.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att samarbeta med palmoljeproducerande länder för att stärka den biologiska mångfalden i plantageområdena, särskilt genom att exempelvis inrätta korridorer för vilda djur och växter.
16. Europaparlamentet påminner om att 30–50 % av bränderna i Indonesien under 2015 – ofta en konsekvent av markröjning för palmoljeplantager och annan jordbruksanvändning – skedde på kolrika torvmarker, vilket inneburit att Indonesien nu är ett av de länder i världen som bidrar mest till den globala uppvärmningen.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera behovet av mekanismer som kommer till rätta med omvandlingen av skogar till kommersiella jordbruk inom ramen för Flegts frivilliga partnerskapsavtal, och att ytterligare stärka organisationer i det civila samhället och ursprungsbefolkningar samt markägande jordbrukare i denna process. Parlamentet efterlyser ökad EU-finansiering och ökat tekniskt stöd till producentländer och deras lokala myndigheter för att bekämpa korruption, förbättra styrningen och öppenheten samt främja hållbara produktionsmetoder. Parlamentet ser fördelarna med Flegt-handlingsplanen, men konstaterar att ytterligare ansträngningar behövs för att minska EU:s skogsavtryck. Parlamentet uppmanar kommissionen att omgående lägga fram en EU-handlingsplan om avskogning och skogsförstörelse.
18. Europaparlamentet konstaterar att palmolja kan odlas på ett ansvarsfullt sätt och kan verkligen bidra till ett lands ekonomiska utveckling, med hållbara ekonomiska möjligheter för jordbrukare, urbefolkningar och de boende i palmoljeproducerande

områden, förutsatt att det inte förekommer avskogning och att inga plantager anläggs på torvmarker, att plantager drivs med modern agroekologisk teknik för att minska negativa miljömässiga och sociala resultat samt att markrättigheter, inklusive kvinnors och urbefolkningarnas rättigheter, mänskliga rättigheter och arbetstagarnas rättigheter respekteras och stärks.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föregå med gott exempel inför andra länder genom att upprätta redovisningsregler för växthusgasutsläpp från brukade våtmarker och för förändrad markanvändning av våtmarker i EU:s lagstiftning.
20. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen EU att stödja mikroföretag, småföretag och familjebaserade lokala företag på landsbygden och att främja nationell och lokal laglig registrering av egendom eller innehav av mark.
21. Europaparlamentet konstaterar att aktuell forskning visar att skogsjordbruk med polykultur för palmoljepantager kan medföra kombinerade fördelar i fråga om biologisk mångfald, produktivitet och positiva sociala resultat.
22. Europaparlamentet påminner om behovet av att hjälpa utvecklingsländerna att stärka sina mänskliga resurser.
23. Europaparlamentet är bestört över palmoljeproduktionens negativa konsekvenser för klimatförändringen, markanvändningen, jordens bördighet, den biologiska mångfalden, skogsförstörelsen och för urbefolkningars, lokalsamhällets och småjordbrukares mänskliga rättigheter, inklusive deras säkrade allmänt erkända system för besittningsrätt och resursförvaltning, som hotar de befolkningsgruppers försörjning som är beroende av skogen för mat. Parlamentet uppmanar regeringarna i palmoljeproducerande länder att garantera den mänskliga rättigheten till mat och näring (vilket innebär efterlevnad av principerna om tillräcklighet, tillgänglighet, tillgång och hållbarhet) och att åta sig att tillämpa ILO:s grundläggande arbetsnormer och agenda för anständigt arbete. Parlamentet vill se ett avskaffande av alla former av tvångsarbete, däribland barnarbete, en förbättrad ställning för migrerande arbetstagare, föreningsfrihet samt upprättandet av en legitim, tillgänglig och transparent klagomålsmekanism som är förenlig med internationell bästa praxis.
24. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna och kommissionen att ta fram en definition av skog som inkluderar biologisk, social och kulturell mångfald, för att förhindra markrofferi och förstörelse av tropiska skogar till följd av stora monokulturer av palmolja eftersom det skulle äventyra EU:s klimatåtaganden. Parlamentet betonar behovet av att prioritera inhemska arter och därmed skydda ekosystem, livsmiljöer och lokalsamhällen.
25. Europaparlamentet är mycket oroat över att markaffärer kan bryta mot principen om lokalsamhällets fria, på förhand inhämtade och välinformerade samtycke som fastslås i ILO-konvention 169. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att se till att EU-baserade investerare fullt ut uppfyller internationella standarder om ansvarsfulla och hållbara investeringar i jordbruk, framför allt FAO-OECD:s vägledning om ansvarsfulla leveranskedjor inom jordbruket, FAO:s frivilliga riktlinjer om besittningsrätt till mark, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer

för multinationella företag. Parlamentet understryker behovet av att vidta åtgärder för att säkerställa tillgång till kompensation för offer för företags överträdelser.

26. Europaparlamentet insisterar på att utvecklingsbanker bör se till att deras bestämmelser för socialt skydd och miljöskydd är bindande och helt i linje med internationell människorättslagstiftning. Parlamentet efterlyser ökad transparens i privata bankers och statliga bankers finansiering.
27. Europaparlamentet uppmärksammar problemen med markkoncentrationsprocesser och förändrad markanvändning som uppstår då monokulturer såsom palmoljaplantager skapas.
28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en EU-handlingsplan om ansvarsfullt företagande.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	28.2.2017
Slutomröstning: resultat	+: 20 -: 1 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Nirj Deva, Raymond Finch, Doru-Claudian Frunzuliță, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Eleftherios Synadinos, Eleni Theocharous, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Željana Zovko
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Ádám Kósa, Paul Rübig

24.1.2017

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR INTERNATIONELL HANDEL

till utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

över palmolja och avverkning av regnskogar
(2016/2222(INI))

Föredragande av yttrande: Tiziana Beghin

FÖRSLAG

Utskottet för internationell handel uppmanar utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet påminner om att palmolja står för ca 40 procent av den internationella handeln med samtliga vegetabiliska oljor och att EU med runt 7 miljoner ton per år är den näst största importören globalt. Parlamentet uppmanar kommissionen att i samordning med medlemsstaterna minska och bättre övervaka mängden ohållbart producerad palmolja importerad från tredjeländer genom att tillämpa skilda tullsatsordningar för certifierade hållbara vegetabiliska oljeprodukter, inklusive palmoljeprodukter, utöver certifieringssystem såsom rundabordskonferensen om hållbar palmolja (Roundtable on Sustainable Palm Oil – RSPO), RSPO-next (frivillig åtgärd inom ramen för rundabordskonferensen för hållbar palmolja) i överensstämmelse med de hållbarhetskrav som upprättats av innovationsgruppen för palmolja (Palm Oil Innovation Group – POIG). Parlamentet uppmanar också kommissionen att bistå palmoljeproducerade länder i arbetet med att utforma och införa relevanta incitament och regelverk för handel som kan minska branschens inverkan på avskogning, förlust av biologisk mångfald, ohållbar markanvändning, omfattande användning av kemikalier och klimatet.
2. Europaparlamentet oroas över att ungefär hälften av området av olagligt avverkad skog används för produktion av palmolja för EU-marknaden, och att 18 procent av all olagligt producerad palmolja kommer in på EU-marknaden. Frågan om hållbarhet inom palmoljesektorn kan inte enbart lösas genom frivilliga åtgärder och strategier, utan det krävs också bindande regler och obligatoriska certifieringssystem för palmoljeföretag. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram lagstiftningsförslag liknande Flegt (skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog) och förordningen om konfliktmineraler.

3. Europaparlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att ta initiativ till en reform av nomenklaturen för Världstullorganisationens (WCO) harmoniserade system (HS) som skulle möjliggöra en åtskillnad mellan certifierad hållbar palmolja och ohållbar palmolja och deras derivat.
4. Europaparlamentet påminner om att Malaysia och Indonesien är de största producenterna av palmolja med uppskattningsvis 85–90 procent av den globala produktionen, och att den ökade efterfrågan på denna vara sätter press på markanvändningen och har betydande inverkan på lokalsamhällena, hälsan och klimatet. Parlamentet betonar i detta sammanhang att man i förhandlingarna om frihandelsavtalet mellan EU och Indonesien och mellan EU och Malaysia såväl som andra frihandelsavtal bör ta upp problemen med ohållbart producerade vegetabiliska oljor, inklusive palmolja, och deras derivat, och att avtalen bör innehålla bindande och verkställbara kapitel om hållbar utveckling som omfattar avverkning, miljö, kränkningar av mänskliga rättigheter, barnarbete, tvångsarbete, särskilt för kvinnor, tvångsförflyttningar, diskriminering av ursprungsbefolkningar samt centrala ILO-konventioner och deras genomförande. Parlamentet betonar i detta avseende att odlingen av många palmoljesubstitut kan medföra större växthusgasutsläpp och leda till ytterligare och snabbare avskogningsprocess.
5. Europaparlamentet påminner om att Indonesien sedan en tid tillbaka ligger på tredje plats i världen vad gäller utsläpp av koldioxid, samtidigt som den biologiska mångfalden minskar och flera hotade arter av vilda djur och växter håller på att utrotas.
6. Europaparlamentet välkomnar att nivåerna av malaysisk primärskog har ökat sedan 1990, men oroas alltså över att den nuvarande avskogningstakten i Indonesien ligger på en samlad förlust på -0,5 procent vart femte år.
7. Europaparlamentet understryker dessutom vikten och det tvingande behovet av ytterligare kompletterande insatser från flera aktörer samt multilaterala eller nationella initiativ eller initiativ på EU-nivå syftande till en successiv utfasning av handel med ohållbar palmolja, i enlighet med WTO:s normer och föreskrifter. För att säkerställa högsta grad av effektivitet bör man inom ramen för dessa initiativ ta hänsyn till olika produktionssystem och landspecifika faktorer vid bedömning av graden av socioekonomiska och miljömässiga problem.
8. Europaparlamentet uppmanar därför finanssektorn att inkludera hållbarhetsaspekter i sin investerings- och utlåningsverksamhet.
9. Europaparlamentet betonar vikten av att förbättra situationen genom en lämplig certifiering, som ska vara lättillgänglig för små och medelstora företag utan diskriminering samt lättbegriplig för konsumenter, och som garanterar att palmoljan verkligen producerats i enlighet med riktlinjer för hållbarhet, till högsta standarder och bästa praxis som antagits globalt, utan skada för miljön, den biologiska mångfalden, lokalsamhällena, ursprungsbefolkning och samhälle och att produkten faktiskt kan spåras under hela leveranskedjan på ett transparent sätt. Parlamentet är övertygat om att frivilliga certifieringssystem kan fungera bättre om de förstärks ytterligare med striktare kriterier än nuvarande standarder, om relevanta aktörer agerar med tillbörlig aktsamhet, om rättsliga åtgärder vidtas mot olaglig verksamhet och om konsumentinformation förbättras väsentligt. Parlamentet uppmanar kommissionen att inleda

informationskampanjer och att förse konsumenter med utförlig information om följderna av ohållbar produktion av palmolja.

10. Europaparlamentet framhåller att för att undvika störande inverkan på internationell handel bör dessa certifieringssystem utarbetas genom ett inkluderande och samverkansbaserat förfarande som omfattar alla relevanta aktörer längs med leveranskedjan, från alla berörda länder.
11. Europaparlamentet välkomnar i detta avseende, bland andra initiativ, rundabordskonferensen för hållbar palmolja, men betonar att initiativet behöver stärkas ytterligare, bl.a. genom att bredda representationen genom en större inkludering av små och medelstora företag och en stärkt kapacitet för granskning och verkställande.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att även fortsättningsvis undersöka lämpliga alternativ till biodiesel som framställts av palmolja.
13. Europaparlamentet anser att hållbarheten för palmolja är rättsligt fastställd i direktivet om förnybar energi för flytande biobränslen och i direktivet om bränslekvalitet för biodrivmedel, men att det inte finns några rättsliga kriterier för palmolja, och inte heller för några andra vegetabiliska oljor, inbegripet raps- och solrosolja, som används inom livsmedelsindustrin. Parlamentet efterlyser därför en sådan definition och uppmanar kommissionen att undersöka möjligheten att utvidga hållbarhetskriterierna till att omfatta andra användningsområden för samma gröda i enlighet med WTO:s bestämmelser och föreskrifter och OECD:s riktlinjer .
14. Europaparlamentet framhåller att certifieringssystemen måste garantera att palmoljan är verkligt hållbart producerad enligt protokoll som effektivt skyddar den biologiska mångfalden och säkerställer goda arbetsförhållanden, och som samtidigt bidrar till att hålla nere avskogningen till nära noll.
15. Europaparlamentet betonar att det första fullt operativa licensieringssystemet, enligt förordningen om skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog samt enligt frivilliga partnerskapsavtal mellan EU och timmerproducerande länder, är det med Indonesien som trädde i kraft den 15 november 2016. Parlamentet uppmanar EU att hålla fast vid frivilliga Flegt-partnerskapsavtal och se till att de omfattar timmer som härrör från omvandling av skog till palmoljeproduktion. Parlamentet föreslår att EU:s politik för palmoljesektorn ska följa Flegt-principerna om flerpartsdialog och hantering av djupgående förvaltningsproblem i producentländerna, och att detta understöds av EU:s importpolitik. Parlamentet uppmanar EU att fortsätta ta initiativ till frivilliga partnerskapsavtal, såsom Flegt. Ett liknande förhållningssätt skulle även kunna antas i fråga om palmolja och det skulle kunna leda till bättre kontroll inom palmindustrin i destinationsländerna.
16. Europaparlamentet anser att sådana initiativ har mycket positiva effekter och menar att de bör främjas ytterligare och även utvidgas till att omfatta andra varor.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	24.1.2017
Slutomröstning: resultat	+: 35 -: 4 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Laima Liucija Andrikienė, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Borrelli, David Campbell Bannerman, Salvatore Cicu, Marielle de Sarnez, Santiago Fisas Ayxelà, Christofer Fjellner, Eleonora Forenza, Karoline Graswander-Hainz, Heidi Hautala, Yannick Jadot, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Franz Obermayr, Artis Pabriks, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Matteo Salvini, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Hannu Takkula, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Eric Andrieu, Bendt Bendtsen, Edouard Ferrand, Syed Kamall, Seán Kelly, Ramon Tremosa i Balcells
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Laura Agea

2.3.2017

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR JORDBRUK OCH LANDSBYGDENS UTVECKLING

till utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

över palmolja och avverkning av regnskogar
(2016/2222(INI))

Föredragande av yttrande: Florent Marcellesi

FÖRSLAG

Utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling uppmanar utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet konstaterar att palmolja används alltmer både som biobränsle och i bearbetade livsmedel, där dess användning har ökat jämfört med andra vegetabiliska oljor så att runt 50 % av alla förpackade varor numera innehåller palmolja.
2. Europaparlamentet noterar att palmolja svarar för ungefär en tredjedel av den totala globala konsumtionen av, och runt 60 % av den globala handeln med, vegetabiliska oljor.
3. Europaparlamentet är bekymrat över de potentiella miljö- och samhällsriskerna till följd av prognoserna om en tredubbling av den globala efterfrågan på palmolja under de närmaste årtiondena.

Användning av andra fetter och oljor

4. Europaparlamentet konstaterar att palmolja används som ingrediens och/eller substitut i den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin på grund av sin produktivitet och sina kemiska egenskaper, exempelvis i fråga om enkel lagring, smältpunkt och lägre pris som råvara.
5. Europaparlamentet konstaterar även att palmkärnkaka används i EU för djurfoder, särskilt för gödning av mjölk- och biffkor.
6. Europaparlamentet konstaterar att rapskakor/biprodukter också kan användas som proteinrikt foder som kan minska beroendet av global import av sojaböner.

7. Europaparlamentet poängterar i detta sammanhang att de sociala, hälsomässiga och miljömässiga normerna är strängare i EU.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att införa en politik för att bättre utnyttja den rika tillgången på EU-producerat smörfett och därigenom minska beroendet av palmoljeimport från tredjeländer.

Märkning

9. Europaparlamentet välkomnar den bestämmelse i förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna som föreskriver obligatorisk märkning av olika typer av vegetabiliska oljor, däribland palmolja, i förteckningen över ingredienser i förpackade livsmedel.
10. Europaparlamentet insisterar på att medlemsstaterna och bearbetningsföretagen ska tillämpa denna obligatoriska märkning för att möjliggöra spårbarhet och väl underbyggda köpbeslut.
11. Europaparlamentet noterar den stora potentialen i att på digital väg informera konsumenterna om hållbart producerad palmolja i bearbetade varor, exempelvis via appar för scanning av streckkoder.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla fullständiga uppgifter om import, användning och konsumtion av palmolja i Europa.

Hälsa

13. Europaparlamentet framhåller resultaten från Europeiska livsmedelsbyråns studie¹ och andra studier som visar att bearbetade vegetabiliska oljor, särskilt palmolja, innehåller gentoxiska och cancerframkallande främmande ämnen som bildas under förädlingen eller vid höga temperaturer, med potentiella hälsokonsekvenser.
14. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att fortsätta att säkerställa efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen och märkningen av produkter som tillverkas under användning av vegetabiliska fetter, däribland palmolja.
15. Europaparlamentet noterar med oro att man i vissa medlemsstater alltså använder palmolja vid tillverkning av mejeriprodukter som exempelvis ost utan att detta anges på produkten, något som vilseleder konsumenterna.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra kampanjer för att informera konsumenterna om palmoljans särdrag och därigenom garantera deras hälsa och uppmuntra en medveten konsumtion.

Drivkrafter bakom avskogning och geografisk utbredning

17. Europaparlamentet konstaterar att palmoljeproduktion är en betydande drivkraft bakom en avskogning som sker i oroväckande omfattning i tropiska områden.

¹ EFSA Journal, vol. 14(2016):5, artikelnr. 4426 [159 s.], <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4426>.

18. Europaparlamentet konstaterar att 73 % av den globala avskogningen härrör från markröjning för jordbruksråvaror och 40 % från omvandling till storskaliga oljepalmodlingar med monokultur¹.
19. Europaparlamentet konstaterar att större delen av palmoljaproduktionen sker i Malaysia och Indonesien, som tillsammans står för 85 % av den globala produktionen, men att produktionen även är stor eller växande i Papua Nya Guinea, Liberia, Demokratiska republiken Kongo, Colombia och Peru.
20. Europaparlamentet noterar även de omfattande och snabbt tilltagande förändringarna, med en fördubbling eller tredubbling av de för palmoljaändamål omvandlade arealerna under ett eller två årtionden i dessa de sju främsta exportländerna och med upp till 15-procentiga förluster av skogstätet på bara lite drygt ett årtionde.
21. Europaparlamentet noterar komplexiteten i den globala avskogningens drivkrafter, såsom markröjning för boskap och jordbruksgrödor, särskilt för att producera sojafoder för boskap i EU, liksom även palmolja, stadsutbredning, avverkning och annan intensiv jordbruksverksamhet.
22. Europaparlamentet inser att det behövs ett helhetsgrepp som beaktar alla faktorer bakom avskogning, med åtgärder och samarbete i både producent- och konsumentländer.

Miljöeffekter

23. Europaparlamentet inser betydelsen av att bevara regnskogen och den biologiska mångfalden. Parlamentet är djupt oroat över att tropisk skog med extrem biologisk mångfald omvandlas till palmoljaodlingar med monokultur på bekostnad av naturliga livsmiljöer och ekosystem som inte går att ersätta och som innehåller oräkneliga kritiskt hotade och inhemska arter.
24. Europaparlamentet noterar effekterna av stora oljepalmonmonokulturer, som ökar förekomsten av skadegörare, vattenföroreningar från jordbrukskemikalier och markerosion och påverkar kolsänkorna och ekologin i hela regionen, vilket hindrar djurarters migration.
25. Europaparlamentet konstaterar att bruket att bränna tropisk skog och torvjord, bland annat för att omvandla mark med sikte på insatsvaror för livsmedels- och energisystemen, är förenad med kraftiga miljöskador, bland annat genom utsläpp av stora volymer växthusgaser.

Följder för lokalsamhällen, markrofferi och småbrukare

26. Europaparlamentet konstaterar att omvandling till palmoljaodlingar med monokultur har mycket negativa följder för skogsinvånare, bland annat småskaliga jordbrukare, som i allt högre grad avhänder sin egendom eller förflyttas till de minst bördiga arealerna.

¹ *The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation*, 2013, Europeiska kommissionen, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf> (s. 56).

27. Europaparlamentet noterar med oro förekomsten av avverkning, markrofferi och olagliga eller tilltvingade förvärv av odlingsmark. Parlamentet noterar vidare att förstörelse av regnskog även innebär förstörda utkomstmöjligheter för de självförsörjande befolkningsgrupper som är beroende av den.
28. Europaparlamentet konstaterar att social orättvisa och undermåliga arbetsvillkor råder på vissa odlingar.
29. Europaparlamentet uppmanar därför berörda myndigheter i ursprungsländerna att respektera de mänskliga rättigheterna, däribland skogsinvånarens markrättigheter, och att stärka de miljömässiga, sociala och hälsomässiga åtagandena under iakttagande av de frivilliga riktlinjerna om besittningsrätt till mark utfärdade av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO)¹.

Landsbygdsutveckling och agroekologiska metoder

30. Europaparlamentet anser att bevarandet av regnskogen bör kombineras med hållbar landsbygdsutveckling för att förebygga fattigdom och främja sysselsättning i berörda områden, och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att på detta sätt bidra till regional samhällsekonomisk utveckling.
31. Europaparlamentet är medvetet om att odling av palmolja fyller en funktion som del av olika samodlingssystem genom att den säkrar en värdefull inkomst för småbrukare.
32. Europaparlamentet anser att insatser för att hejda avskogningen måste inbegripa lokal kapacitetsuppbyggnad, tekniskt bistånd, utbyte av bästa praxis mellan grupper samt stöd för att hjälpa småbrukare att utnyttja sin befintliga odlingsmark på effektivast möjliga sätt utan att tillgripa mer skogsomvandling. Parlamentet framhåller i detta sammanhang agroekologiska metodernas stora potential att maximera ekosystemens funktioner genom tekniker för odling, skogsjordbruk och permakultur med stor mångfald utan att göra sig beroende av insatsvaror eller monokulturer.

Biobränslen

Odling av palmolja som biobränsle

33. Europaparlamentet konstaterar att konsumtionen av palmolja i Europa till stor del kan hänföras till dess användning som biobränsle.
34. Europaparlamentet konstaterar att 70 % av de biobränslen som förbrukas i EU odlas eller produceras i EU, och av de biobränslen som importeras till EU är 23 % palmolja, främst från Indonesien, och 6 % soja².
35. Europaparlamentet konstaterar att användningen visserligen varierar mellan medlemsstaterna men att palmolja upplevt en enorm tillväxt som första generationens

¹ FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations frivilliga riktlinjer för ansvarsfull förvaltning av markinnehav, fiskeri och skog inom ramen för nationell livsmedelstrygghet, Rom 2012, <http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf>.

² Eurostat – *Supply, transformation and consumption of renewable energies*, årsuppgifter (nrg_107a), Globiomstudien *The land use change impact of biofuels consumed in the EU*, 2015, och <http://www.fediol.be/>.

biodiesel, med en ökning på 2,6 miljoner ton, eller 606 %, mellan 2010 och 2014. Palmoljans totala andel av den i EU förbrukade biodieseln ökade från 6 % 2010 till nästan en tredjedel (31 %) 2014, och närmare hälften av all palmolja i EU användes som drivmedel¹.

Indirekta effekter, däribland indirekt ändring av markanvändning

36. Europaparlamentet konstaterar att efterfrågan på biobränsle i EU har indirekta effekter förenade med förstörelse av tropiska skogar.
37. Europaparlamentet konstaterar att vissa produktionskanaler för biobränsle ökar de totala växthusgasutsläppen när utsläppen från indirekt ändrad markanvändning beaktas², och att biodiesel av palmolja är det biobränsle som släpper ut mest³.
38. Europaparlamentet begär därför att den fulla energikostnaden för odling av biobränslegrödor ska beaktas i analysen av biodiesel som alternativ bränslekälla och att utsläpp från indirekt ändrad markanvändning i samband med produktion av biobränslen ska beaktas fullt ut i direktivet om förnybar energi.
39. Europaparlamentet anser i enlighet med principen om en konsekvent politik för utveckling att biobränslen inte får orsaka avskogning eller påverka livsmedelstryggheten och rätten till livsmedel i tredjeländer, med syftet att det offentliga stödet till biobränslen producerade av palmolja ska fasas ut.

Första och andra generationens biobränslen

40. Europaparlamentet konstaterar att första generationens biobränslen är dominerande och att andra generationens biobränslen inte är kommersiellt tillgängliga. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja vidareutveckling av nästa generations biobränslen för att undvika avskogning.
41. Europaparlamentet efterlyser en snabb utfasning av alla incitament till biobränslen framställda av palmolja, eftersom dessa driver på en konkurrens om mark på bekostnad av livsmedelsproduktionen, leder till avskogning och därför avsevärt bidrar till växthusgasutsläppen.
42. Europaparlamentet hänvisar till Globiumstudien, som visar att en slående hög andel av växthusgasutsläppen kan hänföras till palmolja.
43. Europaparlamentet efterlyser ett system för obligatorisk ursprungsmärkning av innehållet i biobränslen.

Insyn i leveranskedjan

44. Europaparlamentet anser att spårbarhet i livsmedelskedjan är en nödvändighet för importörer och konsumenter, särskilt för att de ska kunna skilja mellan lagligt och

¹ Ibid.

² Kommissionens lägesrapport om förnybar energi (SWD(2015) 0117).

³ Globiumstudien *The land use change impact of biofuels consumed in the EU*, 2015.

olagligt producerad palmolja respektive hållbara och icke hållbara källor till palmolja med tillhörande biprodukter.

45. Europaparlamentet konstaterar att insyn i leveranskedjan gör det möjligt att få information om palmolja med ursprung i högriskområden.

Certifiering

46. Europaparlamentet inser den stora betydelsen och potentialen hos de olika typerna av frivilliga certifieringssystem för hållbara palmoljeprodukter och anser att de måste ta hänsyn till produktionens miljömässiga och sociala följder.
47. Europaparlamentet konstaterar att revisionsrätten kommit fram till¹ att vissa certifieringssystem inte garanterar att palmoljan är verkligt hållbart producerad och därför inte är effektiva vad gäller att säkerställa relevanta normer och efterlevnad av dessa.
48. Europaparlamentet konstaterar i synnerhet att revisionsrätten ansåg att en del system inte är tillräckligt transparenta eller har partiska förvaltningsstrukturer som innebär risk för intressekonflikter och ineffektiv kommunikation. Rätten kritiserade även standarderna för hållbarhetskriterier, däribland konflikter om besittningsrätt till mark, tvångsarbete/barnarbete och undermåliga arbetsförhållanden för jordbrukare, och ansåg att dessa brister resulterar i otillförlitlig statistik och överskattning av mängden hållbarhetscertifierade biobrännslen.
49. Europaparlamentet är därför även bekymrat över att EU:s certifieringssystem för hållbart producerade biobrännslen inte är helt tillförlitligt, och anser att certifieringssystemen bör vidareutvecklas och hela tiden bättras på för att säkra en verkligt hållbar palmoljeproduktion och faktisk efterlevnad av tillämpliga standarder.
50. Europaparlamentet begär att domstolens relevanta rekommendationer genomförs, enligt vad kommissionen enats om.
51. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa tillförlitliga standarder och verka för starka och bindande ramverk för att garantera en hållbar palmoljeproduktion.
52. Europaparlamentet anser att även de biprodukter från oljepalmen (palmkärnmjöl eller palmkärnkaka) som används i EU måste omfattas av certifiering.

Initiativ

53. Europaparlamentet välkomnar varje initiativ med flera aktörer som syftar till att fastställa och införa ambitiösa standarder för hållbar palmoljeproduktion, däribland mänskliga rättigheter, markrättigheter och arbetstagares rättigheter.

¹ Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 18/2016 (ansvarsfrihet för 2015): EU:s system för certifiering av hållbara biodrivmedel
http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR16_18/SR_BIOFUELS_SV.pdf, http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR16_18/SR_BIOFUELS_SV.pdf

54. Europaparlamentet stöder målen i FN:s initiativ om hållbar palmolja och Amsterdamförklaringen från 2015 om en avskognings- och konfliktfri leveranskedja senast 2020.
55. Europaparlamentet noterar potentialen i initiativ såsom New York-deklarationen om skogar¹, vars syfte är att bidra till uppnåendet av den privata sektorns mål att avskogning till följd av produktion av jordbruksråvaror såsom palmolja, soja, papper och nötkött ska vara avskaffad senast 2020. Parlamentet konstaterar att vissa företag har ambitiösare mål, men samtidigt som över 60 % av de företag som är sysselsatta med palmolja har anammat sådana initiativ är hittills bara 2 % i stånd att spåra palmoljan de handlar med tillbaka till dess ursprung².
56. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och industrin att stödja initiativ såsom ”High Carbon Stock”-ansatsen, som fastställer områden som är lämpliga för oljepalmodling, exempelvis skadad mark med dålig förmåga att lagra koldioxid och litet naturvärde, för att på så vis stödja verkligt hållbar palmoljeproduktion utan omvandling av skogar och med respekt för ekosystem med högt bevarandevärde.

Dialog för bättre förvaltning i producentländer

57. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i tillämpliga fall intensifiera dialogen med regeringar i palmoljeproducerande länder och företag, bland annat genom bilaterala avtal med producentländer, för att uppmuntra effektiv miljölagstiftning som förhindrar skadliga förändringar av markanvändning och för att förbättra miljöstandarderna, bevarandet av biologisk mångfald, de mänskliga och sociala rättigheterna och markrättigheterna, arbetslagstiftningen, insynen i besittningsrättsliga förhållanden och företagens ägande samt samråden med lokalbefolkningar för att undvika markrofferi.

EU:s rättsliga ram, bland annat med uppmaningar till kommissionen

58. Europaparlamentet är medvetet om att EU är den tredje största importören av palmolja och palmkärna i världen och framhåller behovet av att införa regler som säkerställer en verkligt hållbar palmoljeproduktion.
59. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka befintliga kontrollinstrument och ta till alla sätt som krävs för att förhindra import till EU av palmolja som produceras till följd av avskogning, och att upprätta ett regelverk med starka och verkställbara åtgärder för att garantera att alla aktörer längs hela leveranskedjan, däribland europeiska finansinstitut, och deras investeringar och lån endast är inblandade i en verkligt hållbar palmoljeproduktion som säkerställer skyddet av skogar, skogsbefolkningar och biologisk mångfald.
60. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tydligt fastställa påföljder för bristande efterlevnad och samtidigt upprätthålla handelsförbindelserna med tredjeländer.

¹ FN:s klimattoppmöte 2014

² <http://forestdeclaration.org/wp-content/uploads/2015/09/2016-NYDF-Goal-2-Assessment-Report.pdf>

Förebildlig och befintlig lagstiftning

61. Europaparlamentet tittar på kakaosektorns modell när det gäller att införa internationella standarder för hållbar palmolja, och konstaterar att mekanismer liknande EU:s timmerförordning kan bidra till att endast lagligt producerade varor släpps ut på EU-marknaden.
62. Europaparlamentet vill att det i EU:s politik för biobränslen införs effektiva hållbarhetskriterier som skyddar mark av stort värde för den biologiska mångfalden, stora kollager och torvmarker och som inbegriper sociala kriterier.

Användning av bilaterala avtal och handel

63. Europaparlamentet konstaterar att mekanismer såsom frivilliga partnerskapsavtal kan bidra till att klargöra problem kopplade till lagenligheten i markrofferi och skogsomvandling genom att ge upphov till nationella markreformer och insyn i besittningsrättsliga förhållanden.
64. Europaparlamentet vill att bilaterala avtal ska användas som katalysatorer för ett verksamt miljöskydd, bland annat genom att differentierade tullavgiftssystem tillämpas beroende på om palmolja är hållbart producerad eller ej eller genom att icke hållbart producerad palmolja och dess derivat utesluts ur frihandelsavtal.
65. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inkludera en icke-avskogningsgaranti och behovet av att respektera folkgruppers rättigheter i förhandlingar om handelsavtal med palmolja producerande länder.

Bistånd och kapacitetsuppbyggnad

66. Europaparlamentet trycker på behovet av att stödja utvecklingsländer med de medel som krävs för att förbättra förvaltnings-, verkställande- och rättsförfarandena på lokal, regional och nationell nivå i syfte att skydda skogar och torvmarker och ge större utbredning åt agroekologiska jordbruksmetoder.
67. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra utbyte av bästa praxis om insyn och samarbete mellan regeringar och företag som använder palmolja och att tillsammans med medlemsstaterna arbeta tillsammans med tredjeländer för att utforma och införa nationella lagar och respektera befolkningsgruppers hävdvunna markrättigheter som säkerställer skydd för skogar och skogsbefolkningar och deras utkomstmöjligheter.

Befintliga EU-åtaganden och en handlingsplan

68. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att respektera EU:s internationella åtaganden, bland annat från klimatkonferensen i Paris (COP 21), FN:s skogsforum (UNFF)¹, FN:s konvention om biologisk mångfald (UNCBD)², New York-deklarationen om skogar, det hållbara utvecklingsmålet att hejda avskogningen senast

¹ Slutsatserna från FN:s skogsforum.

² FN:s konvention om biologisk mångfald, Aichimålen: <https://www.cbd.int/sp/targets/>

2020¹ samt Flegt-handlingsplanen, och att öka ansträngningarna för att utarbeta en detaljerad EU-handlingsplan för att synligt och eftertryckligt skydda skogar och skogsbefolkningars rättigheter och lägga fram konkreta förslag för att hejda avskogning och skogsförstörelse med bestämmelser om handel med jordbruksråvaror, särskilt palmolja, och om stävjande av bruket att klassificera monokulturodlingar som återbeskogning.

69. Europaparlamentet understryker behovet av att placera sociala och miljömässiga kriterier, däribland rätten att tillgå mark, framför ett rent ekonomiskt vinstintresse i bedömningen av olika skogsstrategier.
70. Europaparlamentet efterlyser mer forskning om hållbart foder på EU-nivå för att det ska utvecklas alternativ till oljepalmprodukter för det europeiska jordbruket.

¹ Mål för hållbar utveckling, artikel 15.2, målet att hejda avskogningen:
<https://sustainabledevelopment.un.org/sdg15>

**RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN
I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

Antagande	28.2.2017
Slutomröstning: resultat	+: 34 -: 3 0: 3
Slutomröstning: närvarande ledamöter	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Marijana Petir, Laurențiu Rebega, Bronis Ropė, Maria Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Marco Zullo
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Franc Bogovič, Michela Giuffrida, Florent Marcellesi, Anthea McIntyre, Susanne Melior, Sofia Ribeiro

**SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP
I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

34	+
ALDE	Jan Huitema, Ivan Jakovčić, Ulrike Müller
ECR	Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, Anthea McIntyre, James Nicholson
EPP	Franc Bogovič, Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Def, Herbert Dorfmann, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Mairead McGuinness, Marijana Petir, Sofia Ribeiro, Czesław Adam Siekierski
EUL/NGL	Matt Carthy
Greens/EFA	Martin Häusling, Florent Marcellesi, Bronis Ropé
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Viorica Dăncilă, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Michela Giuffrida, Susanne Melior, Tibor Szanyi, Marc Tarabella

3	-
EFDD	Marco Zullo
EUL/NGL	Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp

3	0
EFDD	John Stuart Agnew
ENF	Laurențiu Rebeca
EUL/NGL	Maria Lidia Senra Rodríguez

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

**RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN
I DET ANSVARIGA UTSKOTTET**

Antagande	9.3.2017
Slutomröstning: resultat	+: 56 -: 1 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Marco Affronte, Margrete Auken, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Alberto Cirio, Mireille D'Ornano, Seb Dance, Angélique Delahaye, Mark Demesmaecker, Ian Duncan, Stefan Eck, Bas Eickhout, José Inácio Faria, Francesc Gambús, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Jytte Guteland, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Peter Liese, Valentinas Mazuronis, Gilles Pargneaux, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Julia Reid, Frédérique Ries, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Ivica Tolić, Estefanía Torres Martínez, Nils Torvalds, Adina-Ioana Vălean
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Clara Eugenia Aguilera García, Nicola Caputo, Albert Deß, Eleonora Evi, Merja Kyllönen, James Nicholson, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Bart Staes, Carlos Zorrinho
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Edouard Martin, Lieve Wierinck

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

56	+
ALDE	Gerben-Jan Gerbrandy, Valentinas Mazuronis, Frédérique Ries, Nils Torvalds, Lieve Wierinck
ECR	Mark Demesmaeker, Ian Duncan, Arne Gericke, Urszula Krupa, James Nicholson, Boleslaw G. Piecha
EFDD	Eleonora Evi
ENF	Mireille D'Ornano, Sylvie Goddyn
GUE/NGL	Lynn Boylan, Stefan Eck, Kateřina Konečná, Merja Kyllönen, Estefanía Torres Martínez
NI	Zoltán Balczó
PPE	Ivo Belet, Alberto Cirio, Angélique Delahaye, Albert Deß, José Inácio Faria, Francesc Gambús, Jens Gieseke, Françoise Grossetête, Peter Liese, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nicola Caputo, Nessa Childers, Seb Dance, Jytte Guteland, Karin Kadenbach, Edouard Martin, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Marco Affronte, Margrete Auken, Bas Eickhout, Benedek Jávor, Bart Staes, Davor Škrlec

1	-
EFDD	Julia Reid

0	0

Teckenförklaring:

- + : Ja-röster
- : Nej-röster
- 0 : Nedlagda röster